

Текст неофіційного перекладу рішення:

Обставини справи

Справа стосувалася відкликання акредитації, наданої журналістові для вивчення архівів *Securitate*¹ з метою проведення дослідження спортивної діяльності під час комуністичного режиму.

Заявником є громадянин Румунії, який народився в 1975 році та проживає у м. Бухаресті. Заявник був спортивним журналістом газети «*Gazeta Sporturilor*».

У 2005 році Нацрада надала заявникові доступ до своїх архівів як досліднику для вивчення спортивної діяльності в Румунії за часів комунізму. У червні та липні 2009 року заявник опублікував шість статей, у яких розголосив інформацію про деяких відомих спортивних діячів.

21 липня 2009 року правління Нацради скасувало акредитацію заявника з тієї підстави, що в деяких його статтях він не дотримав обов'язку із захисту приватного та сімейного життя осіб, зазначених у документах *Securitate*. Клопотання заявника до ради про перегляд цього рішення було відхилене.

5 жовтня 2009 року заявник подав адміністративний позов до Апеляційного суду на рішення Нацради. Суд відхилив позовну заяву як необґрунтовану та встановив, що заявник не виконав своїх зобов'язань за пунктом 3 статті 28 Надзвичайного розпорядження Уряду № 24/2008 щодо доступу громадян до своїх особистих справ та розголошення (*deconspirarea*) документів *Securitate*, а також згідно із пунктами 1, 2, 5, 7 правила 39 Регламенту Нацради. Заявник це рішення оскаржив.

Остаточним рішенням Вищого суду від 14 березня 2013 року апеляційну скаргу заявника було відхилено. Суд підтвердив, що оскаржувані заявником короткі звіти є адміністративними актами; заявник не забезпечив належного захисту приватного та сімейного життя осіб, зазначених в архівах *Securitate*; що рішення про відкликання його акредитації мало правову основу за змістом загальних положень Закону № 677/2001.

Оцінка Суду

ЄСПЛ зазначив, що за змістом короткого звіту (summary record) Нацради від 21 липня 2009 року та рішення Апеляційного суду від 20 вересня 2011 року вбачалось, що рішення про відкликання акредитації обґрунтовано положеннями пунктів 1 та 3 статті 28 Надзвичайного розпорядження Уряду № 24/2008 та пунктами 1, 2, 5, 7 правила 39 Регламенту Нацради. І правління Нацради, і Вищий суд також зазначили, що заявник порушив положення Загального закону № 667/2001 про захист прав фізичних осіб під час оброблення персональних даних. ЄСПЛ зазначив, що положення Надзвичайного

¹ *Securitate* – національні органи служби безпеки у Румунії, створені в 1948 році та офіційно розформовані під час революції у грудні 1989 року.

розпорядження Уряду та Регламенту Нацради накладають на осіб, яким надано дозвіл на доступ до архівів *Securitate*, обов'язок із захисту приватного та сімейного життя осіб, яких переслідували органи національної безпеки, відповідно до положення Закону № 667/2001. Актами Нацради також було передбачено відкликання акредитації щодо осіб, які використовували надані їм документи в цілях, що не були суто науковими. Загальний захист усіх персональних даних, які перебувають у розпорядженні державних органів, був забезпечений відповідно до Закону № 667/2001. ЄСПЛ не побачив підстав для сумніву в обґрунтованості висновків національних судів. Крім того, ЄСПЛ зазначив, що пунктами 1, 2 та 3 статті 5 Закону № 677/2001 передбачалось, що особисті дані можуть бути оброблені лише у разі прямої та недвозначної згоди особи, якої вони стосуються.

У підсумку ЄСПЛ виснував, що обов'язок заявника забезпечити захист персональних даних, що зберігаються державними органами, був передбачуваним і що відкликання акредитації у разі невиконання вимоги щодо суто наукового використання передбачалось Регламентом Нацради.

ЄСПЛ дійшов висновку, що втручання було «передбачене законом».

Щодо мети втручання ЄСПЛ зазначив, що заявник у цій справі просив, щоб йому надали доступ до архівів *Securitate* з метою отримання інформації для історичного дослідження. Документи містили інформацію про осіб, щодо яких політична поліція здійснювала нагляд або які з нею співпрацювали. ЄСПЛ визнав обґрунтованим, щоб державний орган, відповідальний за управління базами даних, що містять інформацію про фізичних осіб, надавав гарантії, висвітлені у нормативних актах, задля захисту основних прав таких осіб. Крім того, Закон № 677/2001 захищав права фізичних осіб щодо оброблення та вільного обігу персональних даних.

Відповідно, з огляду на юридичний обов'язок усіх державних органів захищати відповідні персональні дані ЄСПЛ вважав, що Уряд має право посилатися на законну мету захисту прав інших осіб, хоча такі особи скарг не подавали.

Що стосується необхідності втручання, то ЄСПЛ зазначив, що заявник, оприлюднюючи інформацію про різних спортивних діячів, розкрив у своїх статтях відомості про осіб, які співпрацювали з політичною поліцією. У розголошених матеріалах ішлося про дії, що стосувалися приватної сфери чи моральної недоторканності цих осіб. Крім того, заявник вказав їхні імена. Ця інформація не стосувалася спортивних результатів, не була оприлюднена цими особами та не була жодним чином доступною для суспільства, яке не мало засобів перевірити її точність / правдивість. Такі особи мали право очікувати як від органів державної влади, так і від заявника, якому було надано доступ до інформації, захисту їхнього права на повагу до приватного життя.

ЄСПЛ знову нагадав, що свобода вираження поглядів, передбачена статтею 10 Конвенції, не була необмеженою. Таке право може бути обмежено з метою захисту прав і свобод інших осіб.

У цій справі заявник вирішив не проводити наукового дослідження інформації, яку отримав з архівів *Securitate*, а розкрити її в «необробленій» формі, не оцінюючи її відповідності у контексті заявленої мети свого дослідження: спорт у Румунії в період комуністичного режиму. Замість того щоб відфільтрувати / розмежувати цю

інформацію, він публічно оприлюднив інформацію стосовно приватного життя спортсменів, яка жодним чином не могла сприяти дискусіям, що становлять суспільний інтерес.

Заявник мав змогу звернутися до національних судів, щоб оскаржити відкликання своєї акредитації. Національні суди встановили, що він не дотримав свого обов'язку із захисту приватного життя осіб, яких переслідувала *Securitate*, і що він відступив від мети дослідження, для якого був акредитований. Наслідком невиконання заявником своїх юридичних обов'язків стало відкликання його акредитації. Однак, як зазначив ЄСПЛ, такі дії не завадили йому продовжувати працювати журналістом.

Таким чином, ЄСПЛ визнав обґрунтованим і законним рішення Нацради, що невиконання заявником своїх юридичних обов'язків неоправно завдало шкоди довірі, яка мала існувати між цією установою та особами, яким було надано дозвіл на ознайомлення з матеріалами. На думку Суду, відкликання акредитації було пропорційним.

ЄСПЛ визнав, що втручання у право заявника на свободу вираження поглядів було підкріплене відповідними та достатніми підставами, і що органи державної влади дотримали справедливого балансу між конкуруючими інтересами, а отже діяли в межах їх свободи розсуду.

Висновок

Відсутність порушення статті 10 Конвенції (свобода вираження поглядів).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 13 жовтня 2020 року й набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.